

TIUR-PROSJEKTET EVALUERT

ARTIKKEL

Av: Knut Arne Gravingen, KoRus - Øst

Ringsaker kommune har hatt en offensiv satsing på rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid gjennom SLT-modellen. Satsingen har vært i tråd med kommunens visjon om vekst og utvikling og kommuneplanens føringer for å sikre trygge og gode oppvekstvilkår for barn og unge.

«Tidlig intervensjon – unge og rus» (TIUR) i Ringsaker er et produkt av SLT-samarbeidet mellom kommune og politi. Etter en treårig prosjektperiode ble TIUR implementert som modell i ordinær drift fra 2014. Evalueringen beskriver TIUR-modellen og i hvilken grad målene for tiltaket er nådd. Kvalitative intervjuer med ansatte og ungdom har vært den viktigste datakilden. Evalueringsprosjektet har vært et samarbeid mellom Ringsaker kommune, KoRus-Øst og Høgskolen i Innlandet, som sammen har finansiert prosjektet.

Bedre hverdag for dem som trengte det

Evalueringen viser at ungdommer som fra før hadde det bra, ikke opplevde noen større endring med tanke på familie-, skole- eller livssituasjon. For disse handler rusforebygging om å endre holdninger til bruk av illegale rusmidler. Men for ungdommene som hadde en vanskelig livssituasjon før de kom inn i TIUR, har det vært merkbare endringer. – Før TIUR hadde enkelte av ungdommene problemer med å stå i jobb eller fungere på skole. Noen hadde utfordringer med angst og depresjoner, og andre var på

I håndboken «Tidlig intervensjon – unge og rus» er erfaringer fra TIUR-prosjektet beskrevet, for å sikre videreføring og for å kunne være til nytte for andre kommuner.

vei inn i en mer ukontrollert bruk av illegale stoffer. Disse ungdommene har det bedre i dag, og de har fått en mer stabil livssituasjon, sier Børge Baklien og Marit Bye ved Høgskolen i Innlandet.

Takket TIUR

Ungdom er i en modningsprosess. Deres måte å tenke på gjorde at mange uten tvil hadde stor nytte av samtale med ungdomskontakten. Mange har takket TIUR for at de har fått det bedre, mens andre vektla endringer i det sosiale hverdagslivet. – Ungdommene erfarer at de etter TIUR kan reflektere mer nyansert rundt dette med rusmiddelbruk, sier Baklien.

Et viktig puff til endring

Ungdommene forbinder TIUR med avdekking av bruk av illegale stoffer, urinprøver og samtaler med ungdomskontakten. For enkelte var det å bli tatt av politiet en vei inn til mer oppfølging i hjelpeapparatet. Enkelte anså også det å bli tatt av politiet som et vendepunkt, mens andre syntes det var vanskelig å bli behandlet som en kriminell.

– For de fleste var oppfølgingen i TIUR et skritt inn i en endringsprosess når det gjaldt bruk av illegale rusmidler. Urinprøver hjalp også mange av ung-

Børge Baklien og Marit Bye fra Høgskolen Innlandet har hatt oppdraget med å evaluere TIUR-prosjektet.
Foto: Knut Arne Gravingen.

dommene til å holde seg unna illegale rusmidler. De som hadde størst utbytte av TIUR, var de som hadde større utfordringer med skole, jobb, rusmiddelbruk og psykiske problemer, sier Baklien.

Bedre og mer helhetlig tilbud

TIUR-modellen er en samarbeidsform med en tiltaksvifte som muliggjør et helhetlig tilbud til den enkelte ungdom. TIUR-samarbeidet har ført til kompetanseøkning, og de ansatte er blitt tryggere og modigere. De tør å spørre om rusmiddelbruk og kan ta den nødvendige samtalen om bruk av rusmidler med ungdommen og foreldre.

– Tiltakene er i tillegg utviklet slik at de virker sammen på en logisk måte. TIUR-samarbeidet er et velfungerende tverrfaglig samarbeid med en integrert kjerne med felles forståelse og målsettinger, sier Baklien.

Målsettingene oppnådd

TIUR-prosjektet har i stor grad nådd de effekt- og resultatmålene som kommunen hadde satt for tiltaket. De fleste ungdommene har en bedre livssituasjon etter TIUR, og bruken av illegale rusmidler er mindre.

Styrket tverrfaglig samarbeid

Det tverrfaglige samarbeidet er styrket, ettersom TIUR har en integrerende kjerne der de ivaretar det faglige mangfoldet ved aktivt å bruke den forskjellige kompetansen de ansatte har med seg inn i samarbeidet. TIUR er også i tråd med Opptreppingsplanen for rusfeltet (2016–2020).

Bedre rustet til egenrefleksjon

TIUR-prosjektet har gitt ungdommen en pause til å tenke gjennom konsekvensene av sitt rusmiddelbruk for familie, venner, skole og jobb. – I dialog med voksne som har kompetanse på ungdom og rusmidler, kan ungdommen bedre selv sette ord på sin egen rusmiddelbruk og livssituasjon. Når dialog med ungdom skaper refleksjon, så har TIUR lyktes, sier Baklien.

Håndbok sikrer videreføring

Ringsaker kommune utarbeidet håndboken «Tidlig intervensjon – unge og rus» for å sikre videreføring av prosjektets metodiske tilnærming i det rusforebyggende arbeidet i kommunen. Erfaringene som er beskrevet, vil også være til nytte for andre kommuner i deres forebyggende arbeid.